

PWYLLGOR	PWYLLGOR TRWYDDEDU CYFFREDINOL
DYDDIAD:	11 EBRILL 2019
TEITL:	CYFLWYNO CYLCH GORCHWYL AR GYFER YSTYRIED CYNNWYS POLISI TRWYDDEDU TACSIS UNEDIG DRAFT
PWRPAS:	SEFYDLU GRWP TASG A GORFFEN O AELODAU'R PWYLLGOR I YSTYRIED CYNNWYS Y POLISI TRWYDDEDU TACSI UNEDIG DRAFFT
AWDUR:	PENNAETH ADRAN AMGYLCHEDD

1.0 GWYBODAETH GEFNDIROL

- 1.1 Fe gymeradwywyd y polisiau Trwyddedu tacsî cyfredol parthed gyrwyr, cerbydau a gweithredwyr gan y Pwyllgor Trwyddedu Cyffredinol ar 22 Hydref 2010 a daeth yn weithredol o 1 Rhagfyr 2010.
- 1.2 Ers 2010, mae man-newidiadau wedi eu gwneud i'r Polisi trwyddedu Gyrru Cerbyd Hacni /Hurio Preifat gyfunol yn 2014, yn ogystal ag adolygu'r polisi 'Meini Prawf Addasrwydd ar gyfer Gyrwyr a Gweithredwyr'
- 1.3 Penderfynodd y Pwyllgor Trwyddedu Cyffredinol ar y 11fed o Fedi 2017 gymeradwyo cyfeiriad cyffredinol prif gynnigion ar gyfer adolygu y polisiau presenol mewn perthynas a thrwyddedu tacsî a chreu polisi Trwyddedu tacsî unedig newydd; a fyddai yn destun ymgynghoriad cyhoeddus cyn ei gymeradwyo yn derfynol gan y Pwyllgor hwn. Fe dderbyniwyd fod angen diweddarau ac adolygu'r polisiau Thrwyddedau Tacsî yn dilyn y cynnydd yn y nifer o geisiadau i drwyddedu cerbydau yn groes i'r polisi ac yn sgîl y Ddeddf Dadreoleiddio 2015.
- 1.4 Fe gofiwch fod cynnig wedi ei dderbyn i greu 'Polisi Tacsî Cyngor Gwynedd' sydd yn unedig , yn lle tair dogfen polisi ar wahân sydd yn bodoli'n bresennol. Fe fydd y polisi unedig hefyd yn cynnwys polisi 'Meini Prawf Addasrwydd ar gyfer Gyrwyr a Gweithredwyr' canllawiau ar gyfer penderfynu os yw person yn 'addas a phriodol' i fod yn yrrwr neu weithredwr. Fe fydd y polisi Unedig hefyd yn cynnwys amodau trwydded a safon cerbydau.
- 1.5 Mewn cyfarfod o'r Pwyllgor hwn ar y 11 o Ragfyr 2017; fe gymeradwywyd yr argymhelliad i weithredu gofynion adran 165, 166 a 167 o'r Ddeddf Gydraddoldeb 2010 mewn perthynas a darpariaeth cerbydau tacsî sy'n hygyrch i gadeiriau olwyn. Fe gytunwyd y byddai polisi yn cael ei ddarparu, ynghyd a meini prawf ar gyfer eithriadau; a chreu gweithdrefnau ar gyfer delio gyda gyrwyr na allent gydymffurfio a'r dyletswyddau a osodir yn y Ddeddf am resymau meddygol neu gorfforol. Fe gytunwyd y byddai'r polisi a'r gweithdrefnau mewn perthynas a gweithredu darpariaethau cerbydau sy'n hygyrch i gadeiriau olwyn yn cael ei gynnwys yn y polisi Trwyddedu tacsî unedol newydd.
- 1.6 Un o'r materion a ddaeth i'r amlwg yn ystod y cyfnod cynnar o wneud ymchwil ar gyfer adolygu'r polisiau oedd bodolaeth is-ddeddfau; nad oeddent wedi eu hamlygu yn yr adolygiad 2010 o'r polisiau tacsî; ond a gyfeiriwyd atynt yn 2003. Pwrpas yr is-ddeddfau yw sicrhau amodau i drwyddedau gyrwyr cerbydau hacni. Fe dderbyniwyd cadarnhad gan yr Uned Gyfreithiol fod yr is-ddeddfau dal mewn lle; ac felly fe fydd rhaid sicrhau er trefn a chywirdeb fod y r is-ddeddfau yn cael eu cynnwys yn y polisi Tacsî unedol newydd

- 1.7 Yn unol a'r drafodaeth a gafwyd yn ystod cyfarfod diwethaf o'r Pwyllgor hwn yn mis Rhagfyr 2018; fe gytunwyd cyflwyno cylch gorchwyl i'r Pwyllgor er mwyn sefydlu cyfeiriad ar gyfer trafodaeth a phenderfyniad ar y polisi Trwyddedu tacsï unedig newydd
- 1.8 Yn 2016 fe fu i brosesau'r Uned Trwyddedu fynd trwy ymarferiad adolygiad Ffordd Gwynedd - ac fe fydd y polisi ac amodau perthnasol arfaethedig yn dilyn egwyddorion Ffordd Gwynedd ac yn gwireddu pwyntiau gweithredu a luniwyd yn dilyn yr ymarferiad.

2.0 CWMPAS Y CYLCH GORCHWYL

- 2.1 Fe gyflwynwyd prif newidiadau'r polisi unedig draft i'r Pwyllgor hwn eisioes er trafodaeth yn mis Medi 2017 – fel a ganlyn -

Cynnig 1: Fe fydd statws 'Hawliau Taid' perchnogion cerbydau hacni Arfon yn cael ei dynnu o'r polisi a bod holl berchnogion cerbydau hacni yn ddarostyngedig i'r un amodau a gofynion cerbyd.

Fe fydd y gofynion ar gyfer holl gerbydau ym mhob parth yn cael eu cysoni er mwyn creu polisi tryloyw, cyfartal a perthnasol i holl berchnogion cerbydau tacsï ar draws y sir.

Cynnig 2: Ym mhob parth, rhaid cais i drwyddedu cerbyd am y tro cyntaf fel Cerbyd Hacni neu Gerbyd Hurio Preifat fod mewn perthynas â cherbyd sy'n llai na 6 mlwydd oed ar y dyddiad pan fydd y cais cyflawn wedi ei dderbyn gan yr Awdurdod Trwyddedu.

Cynnig 3: Ym mhob parth, rhaid cais i adnewyddu trwydded Cerbyd Hacni neu Gerbyd Hurio Preifat fod mewn perthynas â cherbyd sy'n llai na 12 mlwydd oed ar y dyddiad pan ddaw'r drwydded gyfredol i ben.

Cynnig 4: Bydd Cyngor Gwynedd yn caniatáu adnewyddu trwydded Cerbyd Hacni neu Gerbyd Hurio Preifat y tu hwnt i'r terfyn oedran uchaf o 12 mlynedd os gellir dangos bod y cerbyd mewn 'cyflwr eithriadol' da. Fe fydd disgwyl i berchennog cerbyd ddarparu tystiolaeth reolaidd o addasrwydd a diogelwch y cerbyd.

Cerbydau hygyrch i gadeiriau olwyn. Yn hanesyddol mae'r canran o gerbydau hacni sy'n hygyrch i gadeiriau olwyn wedi bod yn 13%. , a gellir cadarnhau fod y canran yn parhau i fod yn 13%

Bydd y Cyngor yn ceisio cynnal y gymhareb bresennol o 13% o gerbydau sy'n hygyrch i gadeiriau olwyn.

Cynnig 5: Bydd yr holl berchnogion yn cael eu hannog i drwyddedu cymaint o gerbydau sy'n hygyrch i gadair olwyn y maent yn ystyried yn angenrheidiol. Fodd bynnag, bydd Cyngor Gwynedd yn gosod gofyniad bod rhaid i o leiaf 1 cerbyd hacni mewn fflyd o 7 cerbyd hacni fod yn gerbyd sy'n hygyrch i gadeiriau olwyn. Felly os yw maint y fflyd yn 14 cerbyd hacni byddai gofyn i o leiaf 2 o'r 14 cerbyd fod yn gerbydau hygyrch i gadeiriau olwyn.

2.2 Fe fydd y polisi unedol newydd hefyd yn cyfarch pwyntiau ychwanegol a godwyd gan yr aelodau yn ystod y drafodaeth yn mis Medi 2017.

2.3 Yn ogystal a'r prif gynnigion mwyaf dadleuol sydd eisioes wedi eu trafod – fe wahoddir trafodaeth ar y materion canlynol –

2.4 **Egwyddorion Trwyddedu**

2.5 Yn unol a pholisiau Trwyddedu eraill sydd wedi ei mabwysiadu gan y Cyngor – megis y Datganaid o o Bolisi Trwyddedu a Datganiad o Bolisi Hapchwarae – fe gyflwynir egwyddorion Trwyddedu fydd yn sail i 'r Polisi Trwyddedu tacsï unedol newydd. **Rydym yn awyddus i gael barn yr aelodau am weithredu i hyrwyddo'r egwyddorion canlynol –**

- **Diolgewlch cyhoeddus**
- **Atal trosedd ac anrhefn**
- **Atal niwed a gwahaniaethu**
- **Hyrwyddo diwydiant tacsï proffesiynol a dibynadwy**

2.6 **Ceisadau am drwydded gyrru tacsï**

2.7 **cyrsiau codi ymwybyddiaeth** - Mae 'r Uned Drwyddedu wedi bod yn gweithredu i hyrwyddo pob gyrrwr tacsï i wneud cwrs codi ymwybyddiaeth i faterion diogelu plant ac oedolion bregus eisioes. Yn dilyn trafodaeth gyda chwi'r aelodau - rydym yn bwriadu hwyluso hyblygrwydd yn y polisi newydd i gyflwyno'r angen i ymgeiswyr am drwyddedau tacsï i ymgymeryd ac unrhyw gyrsiau hyfforddiant a ystyrir i fod yn briodol. **Gwahoddir barn yr aelodau ar hyn.**

2.8 **Atgyfnerthu meini prawf addas a phriodol** – fe gyflwynir anghenion penodol mewn perthynas a gwiriadau statudol a gyflwynwyd gan y Ddeddf Mewnfudo 2016. Hefyd gwahoddir barn yr aelodau ar gynnwys yr angen am ddarparu gwybodaeth mewn ffurf arbennig yn y polisi – er enghraifft cyflwyno amod fod rhaid i yrrwr tacsï dansgrifio i wasanaeth diweddar ar-lein y Gwasnaeth DBS.

2.9 Mae'r Sefydliad Trwyddedu (Institute of Licensing) wedi cyhoeddi dogfen yn mis Ebrill 2018 (*Guidance on determining the suitability of applicants and licensees in the hackney and private hire trades*) sydd yn rhoi arweiniad i swyddogion ac aelodau ar wneud penderfyniad ar addasrwydd ymgeiswyr yn y diwydiant hacni a hurio preifat. **Gwahoddir barn yr aelodau ar y ddogfen; ac os y dylid ei mabwysiadu fel canllaw ychwanegol iw ystyried ochr yn ochr a Pholisi 'Meini Prawf Addasrwydd ar gyfer Gyrwyr a Gweithredwyr' y Cyngor**

2.10 **Ffioedd** Fe gyflwynir yr egwyddor o wneud taliad am wneud cais a thaliad am drwydded. Golyga hyn y gellir rhoi ad-daliad i ymgeisydd aflwyddiannus am y ffi sydd yn berthnasol i brosesu a chyflwyno'r drwydded

2.11 **Ceisadau am drwydded cerbyd**

2.12 **Addasrwydd ymgeisydd am drwydded cerbyd** - Fe gyflwynir yr angen i berchennog y cerbyd, sef y sawl fydd yn gwneud cais am drwydded cerbyd tacsï - i gyflwyno

tystiolaeth gyda'r cais i brofi eu bod yn berson 'addas a phriodol' . Fe fydd angen i'r ymgeisydd gyflwyno dogfennau perthnasol i brofi hyn , gan gynnwys tystysgrif DBS. **Gwahoddir barn yr aelodau ar hyn**

- 2.13 **Yswiriant atebolrwydd cyhoeddus** - Bwriedir cyflwyno'r angen i ymgeisydd am drwydded cerbyd i gyflwyno tystiolaeth o yswiriant atebolrwydd cyhoeddus gyda'r dogfennau eraill sy'n angenrheidiol i brofi addasrwydd y cerbyd. **Gwahoddir barn yr aelodau am hyn**
- 2.14 **Oedran cerbyd** - Ni fwriedir cyfyngu ceisiadau am drwydded cerbyd hacni neu hurio preifat i gerbydau sydd yn 3 neu 6 oed fel sydd yn y polisi cyfredol. Bwriedir gofyn barn yr aelodau ar ddiddymu oedran arbennig ar gyfer gwneud cais am drwydded cerbyd - ond cadw'r uchafswm oedran o 12 mlynedd er mwyn sicrhau na thrwyddedir cerbydau sydd dros 12 oed ; nac unrhyw gerbyd nad yw yn addas ac yn ddiogel.
- 2.15 **Profion cerbydau** - bwriedir parhau i weithredu trefn lle mae cerbyd sydd yn cyrraedd 10 oed yn cael Prawf mecanyddol Cyngor ychwanegol hanner ffordd drwy gyfnod y drwydded; ac mewn canolfan prawf a bennir gan y Cyngor. Yn ogystal, bwriedir cyflwyno amod i sicrhau fod profion mecanyddol yn cael eu cyflawni gan orsafoedd prawf/modurdai nad ydynt gydag unrhyw gysylltiad gyda'r busnes tacsï. **Gwahoddir barn yr aelodau ar hyn**
- 2.16 **Ceisiadau am drwydded gweithredwr**
- 2.17 **Gwiriadau Deddf Mewnfudo 2016** - fe gyflwynir yr angen i wneud gwiriadau hunaniaeth ar ymgeiswyr yn unol â'r Ddeddf. Fe fydd disgwyl i ymgeisydd am drwydded gweithredwr brofi eu bod yn berson 'addas a phriodol' yn yr un modd a gyrwyr a pherchnogion cerbyd; ac fe ddisgwylir iddynt gyflwyno dogfennau perthnasol er mwyn gwneud hynny; yn ogystal ag ymddangos mewn person i gyflwyno eu cais. **Gwahoddir barn yr aelodau ar y dogfennau a'r wybodaeth a ddisgwylir i ymgeisydd am drwydded gweithredwr i gyflwyno gyda cais.**

3.0 **Y CAMAU NESAF**

- 3.1 Gofynnir i'r aelodau enwebu cynrychiolwyr o blith y Pwyllgor i gymryd rhan yn y Grŵp Tasg a gorffen bydd angen ei sefydlu ar gyfer ystyried y polisi draft .
- 3.2 Gofynnir i'r aelodau ystyried y pwyntiau uchod sydd wedi eu cynnwys yn y cylch gorchwyl a chynnig unrhyw faterion ychwanegol a ddylid eu cynnwys yn y Cylch Gorchwyl , ar gyfer trafodaeth a phenderfyniad gan y Grŵp Tasg a Gorffen .
- 3.3 Unwaith fydd y Grŵp Tasg a Gorffen wedi cyfarfod a sylwadau wedi eu hystyried; fe fydd y Polisi drafft yn destun Asesiad effaith cydraddoldeb cyn yr ymgynghoriad cyhoeddus.
- 3.4 Fe fydd unrhyw sylwadau yn dilyn yr ymgynghoriad yn cael eu hadrodd yn ôl i'r Pwyllgor hwn, cyn y gwneir penderfyniad terfynol ar gymeradwyo'r Polisi.